

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 12 Mai, 1893.

Legea pentru urcarea salariilor învățătoresci votată fiind în dietă, pericolul, care amenință scólele noastre este tot mai aprópe. În această situațiune vedem de părere de bine, că nu numai în centru, dar și în provincie interesul pentru scólele noastre crește și se lășese. Preoți și laici, protopopi, învățători ș. a. cercă a afla mijlócele, pentru salvarea scóelilor noastre. Din péna mai multora, din diferite părți am publicat în fóia noastră articoli, cari s'au ocupă cu acestiune acésta din diferite puncte de vedere. Mai la vale dăm loc unui articol, care se referese la părerea espusă în doi numeri de mai nainte ai fóiei noastre, că am avea lipsă de un inspector consistorial al scólor suprem.

Éta articolul:

De bună sémă că autorul articulelor celor doi, publicați în ȋiarul „Tel. Rom”, a fost condus de cele mai bune intențiuni, când s'a rezolvat a suleva acestiunea înființării unui post de inspector scolar în archidieceșan.

Se vede, că a străbătut în cele ale scólei și ar dori ca se vadă scóla ridicată la o stare normală.

Cu tóte acestea fie-mi permis a nu împărtași vederile, că prin înființarea postului celui nou — s'ar îmbunătăți sórtea scóelilor noastre. Din contră am avé cu un organ costisitoriu mai mult, — al cărui cerc de activitate nici nu este normat în statutul organic.

Bine pentru Dđeu — nu avem noi forul cel mai înalt, consistoriul archidieceșan ca senat scolar, care are datorința s'au caute tóte mijlócele pentru delăturarea tuturor relelor, cari bântue scóla?

Nu avem noi atâția protopresbiteri, cari vin și trebuie se vie în nemijlocită atingere cu poporul și cu organele subalterne?

Ce ar puté face inspectorul suprem de scóle mai mult, decât face protopresbiterul când se prezintă în o parochie. Ar vedé și el — om fiind — trista realitate, ar găsi un popor jupuit și stors până la mēduvă și s'ar întórce raportând, că aici și colea nu s'a putut face nici o îmbunătățire.

Dar óre nu-i stă în voiă consistoriului de a esmite din sinul seu de câte ori află cu cale, un comisariu, ca se reguleze cutare și cutare afacere?

Dacă referentul de resort ar fi atât de ocupat, încât s'ar pótă ajunge preste tot locul, mai rămân încă 8 asesori, preoți și laici, cari ar puté lua asupra lor, în casuri anumite acésta sarcină — respective oficiu de onóre.

Și când nici acestia 8 nu ar ajunge — sunt alți asesori în senatul bisericesc, toți fosti profesori, toți ómeni de scólă și cu trecere la popor, de ce nu s'ar puté esmite unul din acesti bărbați în cutare ținut, unde e vorba de a face trebă?

Ori dór chiar în casuri grave — în casuri unde póté s'ar recere și mai multă dibăciă și și mai mariertate — nu este óre vicariul archiepiscopesc, persóna aceea, care ar puté impune — și ne-ar puté face cele mai frumoșe servii în ale scólei?

Réul trebuie deci căutat airea. Organele subalterne și în prima liniă protopresbiterii s'au și facis datorința, — și atunci este de fracos chiar și esmiterea de comisari și și crearea unui post de inspector de scóle.

Și dacă totuși ar fi căți-va cari nu-și fac, fie din bētrânețe, fie din comoditate, — pentru unii este aci fondul de pensiune, pentru alții regulamentul disciplinar, s'au se pună aceste în pracsă fără multe complimente și rugăminte și lucrurile vor lua o direcțiune de sigur mai sănătoșă.

Și ca se mergem mai departe, de dorit ar fi ca fiitorii preoți s'au însușescă alt spirit — decât acela care îl au unii ađi.

Onóre excepțiunilor — dar mulți ajungēnd la trépta preoției — nu satisfac acelor postulate, cari cu drept se aștéptă dela ei. Unii rêvnesc la o vieță comódă, alții la acuirarea de averi, alții se îndestulesc ca se rămână ce ar fost înainte de deci de ani. Parola multora e, că s'au nu se strice cu poporul.

Stricarea acésta cu poporul o înțeleg ei așa, ca se nu pretindă dela el

nici o jertfă și mulți subscriu un protocol în fața protopresbiterului, ca după ce e plecat acesta se ȋică porenilor: „eu am trebuit s'au iscălesc”, dar pe voi nu v'au știeca nimenea la acésta, — putem știeca în sinod. Și un lucru făcut bine, stabilit cu înțeles, îl strică parochul, îndemnând pe sub ascuns ca se nu voteze cutare și cutare sumă.

Ce va face inspectorul de scóle? Va sta el — la pândă după fie-care membru al comitetului, va rămâne și la sinod și atunci câte sinode póté ținé în 52 Dumineci — în un an? Câte îmbunătățiri póté face? Care ar fi rezultatul activității lui nefind spriginit de cei de jos, de popor, căci la noi fără voiă poporului nimic nu se póté face, nimic nu e ertat s'au deveni oficiu așa ȋis am e ertat s'au deveni oficiul cel nou al inspectorului, și nu i ar rămânea timp ca se studieze părțile periclitare, abstragēnd dela aceea că s'au prezenta în comune, făr' s'au cunoscă ómenii.

Și făr' ca s'au cunoscă ómenii, interesele lor, căci mulți au durere și interese, ca s'au fie ori s'au nu fie un lucru cum se cade, nu poți merge un pas înainte. Iți paraliseză cele mai bune intențiuni câte un singur om, care fie el chiar și păcētos, are trecere la popor și-l scie seduce în o direcțiune cum lui i convine.

Nu am esauriat pe deplin cu aceste rēnduri încă problema mea, și-mi rezerv a reveni asupra acestei întrebări.

Revista politică.

Dietă Bucovinei și-a terminat ședintele după o muncă rodnică. Membrii români au fost la locul lor, luptând pentru interesele poporului și prosperarea țerii. Dietă a rezolvit acestiune de importanță radicală și cel-ce a urmărit ședintele, se póté orienta ușor de spiritul, ce are s'au domnescă între români. De interes e s'au amintim, că prin o interpelare a d-lui cav. de Zotta și subscrișă de frunțașii români

din dietă s'au pus capēt abusurilor, ce a îndrăsnit s'au le facă un judecatoriu polon în procesul dintre studenții români și „socolistii” poloni, nevrēnd s'au ia fasiunile în limba română. Interpelarea culminează în următoarele:

„Guvernul c. r. al țerii se simte îndemnat a aduce căpitănatului districtual c. r. aminte de respectarea întomai a dispozițiunilor înaltului ministeriu de stat dela 4 Iuliu 1860 Nr. 2166 intimare prin esmisul dela 9 Ianuaru 1861 Nr. 21 cu privire a folosirea limbilor țerii, și anume a limbii germane, române și rusesci în comunicațiunea oficială cu partidele. După aceste dispozițiuni, partidele și reprezentanții lor au pe teritoriul acestei administrațiuni voea de a-și prezenta scrisorile lor la autorități și oficii în țerii, și autoritățile și oficiile sunt îndatorate a redigia protocoalele despre deponițiunile verbale ale partidelor precum și cele despre ascultarea lor, a martorilor sau a esperților la pertractări oficiale în acea limbă a țerii, care e limba maternă a respectivei partide. În publicațiunile oficiale cătră partide autoritățile și oficiile au s'au se servescă de acea limbă dintre cele trei limbi amintite, în care s'au predat esibitul prin prezentațiunea verbală sau în care s'au făcut pertractarea protocolară, și dacă acest feliu de incident nu e la mijloc, în limba maternă a respectivei partide.”

S'au respins însinuările, că românii ar fi rusofili și s'au tăiat pofta străinilor de a se amesteca în afacerile administrației fondului religionariu.

În fine mai amintim, că s'au prezentat din partea membrilor clubului român, afară de lucrările economice-financiare și un act cultural politic, și anume petițiunea societății „Concordia” privitoare la scóle, cerēnd crearea de paralele române la pedagogiu, respectarea drepturilor limbii române la ocuparea posturilor de învățători și inspectori, precum și modificarea legii

FOIȚA

Bētrânul pocăit.

Povestire prelucrată de Georgiu Popescu, preot în Toplița română.

(Urmare)

— „Éta! într'un mod fórté ușor. Tu vină la noi, amice, și vei fi ortacul nostru. Ție și o pot spune acésta! Noi suntem 9 inși și facem negoții splendide, aducem de dincolo de graniță mai multe mărfuri, cu deosebire tábac turcesc. Iți spun amice, cumcă acésta aduce ceva și făr' nici un pericol, pentru-că s'au fiu afurisit, dacă păzitorii de graniță au ceva presupunere despre cărările noastre ascunse. Bráziloi, căpitanul nostru este o vulpe fórté viclénă. Vin-o cu mine și vei fi om la loc.”

— Vedeți domnilor, că acest lucru m'a sedus, cugetând, că contrabandarea nu e lucru réu.

— „Eu vreau! eu vreau! diceam încet, și așa m'am făcut un contrabandist.

— „Însé la acésta ce a ȋis Rafila”? întrebă doctorul.

— „O! ea era închipuită, precum e datina unor femei, ea bătū în palmi de bucurie la vederea celor dintâi monete scilpicioșe ce-i puneam în mână, ea me sfătui a nu lăsa căștigul bogat, aurul a nebunit-o și pe dēnsa.

Vre-o jumătate óră dela graniță se afla pe atunci în un loc total isolat, o móră veche pustie. În aceea locuia pe acel timp Bráziloi, capul contrabandistilor, cu mumsa, care era o muere înaltă, uscățivă și tăcută, și cu fratele seu cel mai tinēr, care era schiop și de pe a cărui față se vedea astuția și viclenia.

Vedeți la acesti ómeni m'a dus Tóder și ve mărturisesc, atât de urii imi erau încât vrui s'au me întorc îndărăpt, dar pofta de aur și temerea de miliție precumpăniră gândirea mea. Imi luai locuința în un sat aprópe de munți, căci Bráziloi cu mumsa și Tóder nu-mi concesse a locui cu ei împreună. Motivul vi l'oi spune îndată.

Abia trecū o jumătate de an și eu eram cel mai cutezătoriu și viclén contrabandist, dar tóte erau în zadar, căci eu nu puteam aduna atâția bani, cu drosēbire ca Bráziloi

și Tóder, deci mereu imi băteam capul, că oi pe ce cale ascunsă de mine pot face acésta.

Ocaziunea veni pe neasteptate.

Intru una din ȋile întrai făr' veste în locuința lui Bráziloi, ca s'au-i aduc o veste nouă. Eu affai numai pe schiopul acasă. „Unde-i mumsă ta” întrebai eu. „Mama mea”, bálbăi mișelul, care se vedea, că era bēt, a mers la Turn, ca s'au iscodescă nou negoț, ér fratele meu cu Tóder la Arman, i duc marfă nouă! hihhi! urlă schiopul. Marfa acésta striga și se vâeta, însé nu-i ajuta nimic, trebuie s'au mérgă. „Cum înțelegi acésta flăcăule”? îl întrebai cu mirare. „Mēi cap de cal ce esti”? ȋise schiopul, ei prind fetele cele mai frumoșe din împregiurime, le duc preste graniță la Arman, care le vinde după aceea cu frumoși bani în țera turcescă, până la Stambul și mai departe; tu însé ține-ți gura.”

Atât imi fū destul, și resolut a părâsi pe soții mei pornii îndărăpt. Pe drum însé-mi veni în minte téma că am fugit de miliție, galbenii cei scilpicioși și zimbirea Raflei la privirea lor.

Oh! dacă n'aș fi gândit nici odată la zimbirea ei!

— „Me voiu încerca încă odată pentru ultima óră și apoi me voiu duce pentru aceste locuri. Da, acum voiu face pentru ultima óră negoț cu Bráziloi și consoții lui și apoi fi părăsesc”, cugetai eu.

Era într'o Marți, și acum ȋin minte, când se mesteca ȋiua cu nóptea, me furișam cu un pachet greu prin o vale cunoscută și care până acum nu fusese călcată de vre-un păzitoriu de graniță. Sarcina e grea și acolo unde era valea mai strâmtă pusei sarcina jos s'au me odichnesc. Cu mine purtam o bătă ȋapănă de stejar, pe care me spriginiam. Într'o óră liberă am tăiat pe măciuca bâtei câteva figuri precum: inele, stele etc. și astfeliu bătă me era deosebită de a celorlalți ortaci. Pe acest bătă me spriginiam și stergeam cu măneca cămeșii sudorea de pe frunte. Deodată cum stam se auđi un sgot mot lin îndărăptul meu, întorcēndu-me iute vēđui un păzitor de graniță înaintea mea, un bărbat tinēr și vigoros. Socotiți domnilor spaima mea.

— „Hei soșule țai-ai ales un drum prea greu”, ȋise el în ton bajocoritoriu, apropiindu-se de mine. Eu încă port pușcă și o affu letrebnică în acésta vale, dar acum tot imi pla.e, că se află la mine”, ȋise el în ton

controlului scolar. Petiția s'a dat guvernului pentru a fi luată în considerare.

* * *
Certe și neînțelegerile, ce s'au escat din incidentul desvălirii monumentului honveților au provocat în partida „independentă și dela 48“ o ruptură. În conferința partidei dela 19 Maiu fostul presedinte Carol Eötvös a făcut o propunere în sensul, ca partida să declare, că în cestiunile bisericesti politice, își va da silința să realizeze principiile dietei dela 1848, urmând sfatul „înțeleptului“ Kossuth și sbiciuind pe totă linia reacțiunea în ori-ce formă s'ar arăta ea.

Propunerea lui Eötvös a dat ansă la un schimb de idei foarte vehement. Intre altele vorbi și Thaly Kalman, care accentuă solidaritatea și unitatea partidei. Din considerațiunile aceste a făcut o propunere mijlocitoare, în care se dice, că în cestiunile bisericesti partida se alătură la programul din 1884. În fine declară, că cel ce nu voese să primescă proiectele bisericesti, acela se-și țină de datorință a eși din partidă. Eötvös ia din nou cuvântul și spune, foarte agitat, că nu primesce propunerea lui Thaly. Apoi s'a făcut votarea. 26 voturi a primit Eötvös, 33 Thaly.

Sâmbătă în 20 Maiu n. s'a ținut o nouă conferință, în care Eötvös a declarat, că el dimpreună cu 18 soți ai săi eși din partidă. Declarația lui Eötvös a produs penibilă impresiune nu numai asupra membrilor partidei, ci și asupra celorlalte partide. Disidenții, al căror șef este Carol Eötvös au dat manifest cătră alegătorii lor în care între altele se dice:

„Conștiința noastră de patrioți ni-a dictat, ca să nu fim necredincioși principiilor și vechilor noastre convingeri, și mai bine să ne bucurăm, că guvernul ne alătură principiilor noastre, de cât de căderea guvernului dimpreună cu principiile noastre. Și tot conștiința noastră de patrioți ne îndemnează, ca mai bine să urmărim pe Kossuth Lajos, de cât pe contele Pálffy Moricz. Mai bine rămânem aderenții progresului liberal decât promovatorii reacțiunii“.

Scirile din Budapesta anunță, că în tabăra disidenților au mai trecut și alți deputați.

* * *
Situatiunea din Boemia a devenit în timpul din urmă foarte încurcată. În loc ca certe dintre cehi și germani să se aplaneze, ele s'au agravat și în ședințele din urmă ale dietei Boeme s'au întâmplat scene atât de deprimătoare, încât dieta a trebuit să fie închisă și debaterilor li s'a pus capăt. Ansă la aceste stări de lucruri a dat executarea programului de pace, ce s'a stabilit în Viena. Guvernul austriac vrea cu ori și ce preț să execute acest

program, care între altele conține și dispozițiunea ca cercurile de jurisdicțiune să se limiteze după teritoriul locuit de cehi și germani. Cehii văd în acesta o desbinare în două a Boemiei și speranțele pentru executarea programului lor nimicite. De aceea au și căutat să zădărnicescă cu toate mijlocele proiectul pentru înființarea unui tribunal german în Trautenau. Lucrurile au ajuns așa de departe, încât se crede, că și locotenența va fi schimbată; se credea la început chiar că dieta se va disolva. Acesta însă poate nu se va face, deore-ce e temere, că celui la o nouă alegere își vor înmulți rëndurile. Proprietarii mari, cari au observat o politică în doi peri, au fost obiectul unor demonstrațiuni deprimătoare. Scirile mai prospete din Viena anunță, că consiliul de ministri se va întruni spre a se ocupa cu starea lucrurilor din Boemia.

* * *
„Pol. Corr.“ aduce scirea, că guvernul unguresc va folosi vacanța de vară pentru a pregăti proiectul de lege despre căsătoria civilă obligatorie și proiectul despre judecătorii administrative. Afară de acestea va pregăti proiectul de buget pe 1894. În decursul ultimei sesiuni parlamentare guvernul s'a convins, că poate conta sigur la spriginul partidei liberale. Ce privește atitudinea guvernului față de opoziție el este aplecat a primi tot spriginul acesteia fără de a provoca opoziția la acesta.

Noutăți.

Generalul cav. de Trapsia, pre cum se comunică în „Monitorul armatei c. și r.“ a fost pensionat, conferindu-i-se de cătră M. Sa caracterul de locot. feldmareșal „ad honores“ și crucea de cavalier a ordinului Leopoldin, ambele fără tace.

* * *
Desvălirea monumentului honveților. În 21 l. c. n. s'a desvălit cu mare pompă statua honveților. Programul s'ărbării a fost executat întreg fără de a se întâmpla incidente neplăcute. Diferite deputațiuni din întreaga țară au asistat, depunând corone pe monument. S'ărbarea a fost bine cercetată. Președintele dietei a depus o cunună; între altele s'a depus și cununa damelor maghiare din Ardele.

* * *
Retragerea comiților supremi. Scirile din Budapesta anunță, că comiții supremi: prințul Paul Eszterházy și contele Mauriciu Eszterházy și vor înainta demisiunea. Mai sunt și alți comiți, care voese să se retragă. Acesta se aduce în legătură cu politica bisericestă a guvernului.

* * *
EMKE. Reuniunea culturală maghiară din Ardele și va ține în anul acesta adunarea la 28 l. c. în Deș. Cu acesta ocaziune vor sosi acolo ca oșpeți deputații: Apponyi,

Ugron, Eötvös, Polonyi, Horváth și Bartha, cărora li se va face o primire strălucită.

* * *
Universitatea din Budapesta. La universitatea din Budapesta au fost în semestrul prim 3677 ascultători, ér în semestrul al doilea sunt 3272. Dintre acestia sunt 88 teologi, 1837 iuristi, 898 medicinisti, 319 ascultători de filosofie, 147 farmacisti și 63 mose. Funcționează 195 profesori și 43 asistenți.

* * *
Terorisări. Din cercul Ciacovei i se scrie „Luminătorului“, că în 26 Aprile pe la 2 ore p. m., în Ghilad preotul rom. cat. Várady din Ciacova, însoțit de încă 4 inși intră în școala română gr. or. de fete. Dl Várady a intrat fără să dea binețe, se aședă la masă și provocă pe d-ra învățătoresă Diaconovici, zicând: „Imádkozzanak“. „Ne-am rugat odată“ fú răspunsul d-rei. „Hát miért nem beszél magyarul?“ întrebă mai departe preotul. „Fiind că e ora din istoria patriei și acest obiect se propune în limba română“, răspunde d-ra. „Valamit a magyar nyelvöl“ zise apoi preotul. „Spune mi, te rog?“ întrebă apoi d-ra, „dacă ești d-ta subinspectorul Antoniu Horváth? căci în înțeleșul ordinanțiunii von. consistariu diecesan, numai acest domn are drept să inspecționeze“. A cerut apoi d-rei actul, pe care împăturându-l, l'a băgat în buzunar, cu toate, că d-ra învățătoresă de repeșite ori l'a rugat să nu-i depărteze actul oficios. Dl Várady însă fără nici un pic de rușinare tace și ia actul cu sine. Aici apoi s'a amestecat și preot gr. cat. zicând: „Domnișoră, actul este acum confiscat de noi, ér d-ta dacă te simți nedreptățită, fă arătare“. De aici au plecat apoi cu toții la școala de băieți unde e învățătorul domnul I. Birnescu. Aici încă n'au decors lucrurile altcum. Cât de obrascnici sunt jupânii unguri de prin comune! Ne mirăm cu ce obraz preotul gr. cat. a sărit în ajutoriu preotului papistășesc, adresând d-rei învățătoresă cuvintele din urmă, din cari transpiră atâta răutate și lipsă de simț românesc.

* * *
Foc. Ni se scrie: Un toc mare s'a escat în 4/16 a. l. c. la casa parohului nostru gr. or. Chirile Teacoi din Dâncul mare. I-a ars șura, un șop, stogol de grâu (grâul din anul trecut nu l'a fost imblătit încă) precum și grâul ce l'a mai avut din anul 1891 și cucuruzul. Paguba se urcă la 1500 fl. Casa fiind de zid și acoperită cu țigla i-a rămas.

Mulțămită lui Dumnezeu și stăruinței bieților români, cari alergând din toate părțile, focul s'a localizat.

* * *
Reformarea mănăstirilor s'ărbesci. „P. Naplo“ scrie, că patriarhul s'ărbesc Braukovici a convocat pe ziua de 22 Maiu o mare adunare de bisericani, care se va ocupa de reformarea mănăstirilor s'ărbesci. Se va reforma disciplina călugărilor și întreg organismul de până acum existent în mănăstiri. Până acum mănăstirile s'ărbesci formau corporațiuni deosebite, după noul proiect însă se vor centraliza într'un singur corp. Se va înființa și o școală superioară pentru pregăti-

rea acelor tineri, cari vor să între în statul călugăresc. Școala acesta se va deschide în 1 Septembrie.

* * *
Maial. Învățătorii dela școlele populare gr. or. române din Sibiu-cetate și suburbii vor arangia cu tinerimea scolară Lunii în 17 Maiu c. (a două și de Rosalii) o petrecere de vară în Dumbrava Sibiului, la care se invită prin acesta toți amicii și binevoitorii școlii. Fiind timpul nefavorabil, maialul se va ține în 21 Maiu c. (SS. Constantin și Elena). Eventualele oferte sunt destinate în favorul bibliotecelor scolare.

* * *
Esposiția francesă din 1900. Comisiunea preparatoare, pentru compunerea planului esposiției dela Paris din anul 1900, a ales tot câmpul lui Marte, adăogându-se însă pentru construcții Esplanada invalizilor și imensul loc al câmpurilor Elisée. Acesta esposiția va fi de patru ori mai întinsă ca cea dela 1889.

* * *
Cas de mörte. Sâmbătă spre Duminecă noptea a răposat în Paris generalul român I. Em. Florescu. Defunctul fiind ofițer al legiunei de onore din Francia, i se va face o paradă militară. Corpul seu va fi transportat la București.

* * *
Cestionariul istoric de Nic. Densușan, care l'am publicat și noi, a apărut în broșură separată. Atragem atențiunea asupra întrebărilor cuprinse în el și asupra instrucțiunii ce o publicăm în nrul de față, a ceteritorilor noștri, cu deosebire a celor dela țară, cari pot aduna material pentru de a răspunde la unele întrebări.

Cestionariu istoric.

de
Nic. Densușan.
(Înceiere.)

Instrucțiuni pentru domni referenți.

1. Nu se cere de loc ca dnii referenți să răspundă la toate întrebările cuprinse înestionariul publicat; din contră dnii referenți sunt rugați să răspundă numai la cestiunile, despre cari pot să ne dea o informațiune pozitivă.

2. De asemenea nu e de lipsă, ca dnii referenți să se mai repeteze încă odată în răspunsurile sale textul întrebărilor dinestionariul de față. Referenții vor avea să amintescă numai numărul întrebării dinestionariu, și apoi vor urma de drept cu informațiunea sau cu tradițiunea, ce ne-o pot da.

3. În ce privește redactarea răspunsurilor nu se cere de loc, ca acelea să fie redactate într'un stil ales și literar. Din contră, stilul se fie pe cât se poate de simplu, natural și narativ. Cu deosebire, dnii referenți sunt rugați să întrebuițeze expresiunile populare ale omenilor, de la cari au cules vre-o informațiune sau tradițiune.

4. Numele proprii de persoane și localități se vor scrie pe cât se poate de legibil. Ca nu cumva însă să existe vre-o îndoială cum se pronunță pe acolo diferitele nume

șarcastic. Nimicirea speranțelor mele și tonul batjocoritoriu a păzitorului îmi urcără sângele în cap; la aparință însă stătu linistit.

— „Domnule, țisei eu, lasă-me în pace!“
— „Mișelule!“ strigă el. „Tu vrei să-mi vatemi oficiul? eu am pândit destulă vreme după tine. Vină cu mine, în casa de corecțiune îți este locul tău!“

Vai! domnilor, să me predau acestui om și să urmez de voie în casa de corecțiune? Nu eram eu tinăr, nu aveam picioră sprintene? Acestea cugetând, lăsa deodată pachetul jos și încercă a fugi. Abia făcui 10 pași și alunecă, ér persecutorul meu me apucă furios de gât.

Acum urmă o luptă pe viață și mörte. Și cum me strângea de gât, de-mi da scânței din ochi nu sciu cum me elibera și apuca băta îl lovii în cap, pöte-l lovii în tîmplă, căci nu mai strigă una și cădă mort nemiscat.

Pe mine me apucă o gröză pentru fapta mea. Acesta nu am făcut-o cu scop, domnilor, ca eu să omor pe omul acesta, eu am voit numai să me apăr, însă întâmplându-se, iată! am devenit ucigătoriu. Tremurând fugeam și rătăceam zile întregi având tot-

deuna înaintea ochilor mei lupta grozavă din vale și fața palidă a mortului.

Așa am petrecut 8 zile, apoi am venit într'un sat, ce nu era departe de graniță. Era într'o zi de duminecă înainte de amăzi și omenii îmbrăcați curat mergeau la biserică. Trecând pe dinaintea bisericei, aușii cântece armonioșe și fără să sciu ce fac intrai în biserică. Aici stăteau mic și mare cu toții pioși și pe fețele lor se vedea liniștea sufletescă. Sciți domnilor, acea biserică era săsescă. Aici stătu răzimat pe aceeași bătă, cu care ucisesem pe păzitoriu de graniță. Toți stăteau cătră mijlocul bisericei, numai o femeie sta mai îndărapt singuratică, lângă dâusa o fetiță mică de 4 ani se rîzima de genunchii ei, ambele purtau 'doliu. În casa argășitorului, fostului meu stăpân, am fost învătățat atâta, încât pricepeam limba germană și astfelu aici în biserică am priceput tot ce predica preotul despre amvon.

Aici stătu eu și ascultam cu atențiune cuvintele preotului. După ce preotul părăsi amvonul, cântarea eră începă și inima mea se umplu de jale și ochii de lacrimi. Cum stăteam eu plin de pietate, veni la mine fetița retrasei și tristei femei. Băta împeștriată și la capătul cel de jos îi atrase atențiunea

și stărni plăcere micuței și după datina copilărescă se tupila pe lângă mine și lovia cu mâna preste deosebitele figuri ale bătei. Un om bătrân se sculă dela locul seu spre a părăsi casa Domnului; curios stătu și acesta alături cu mine și privia jocul nevinoșat al pruncei. Intr'aceea cântarea amuși și preotul reapără, dar de astădată la altariu își ridică mâinile și binecuvântă poporul. „Dumneșeu se ve binecuvinte și se ve sântescă“ vorbi el într'un ton s'ărbesc și toți își plecară capetele cu pietate. Pecând încheiă el cuvintele „Dumneșeu ve deie vouă pace“, și corul cântă „Amin!“ Atunci s'ermana femeie își puse mâinile pe față și începă a plânge amar, ér copila la piciorle mele striga Ei, Ei! și se juca cu băta. Se rögă preotul și pentru mine ca să mi trimită pacea cerescă? întrebai eu cu șfală pe omul cel bătrân de lângă mine. „Și pentru tine române și pentru acesta s'ermană femeie din dărăptul nostru“, zise bătrânul sas. „De ce plânge ea așa amar?“ întrebai eu éră. Bătrânul sas căuta pușin spre trista femeie și copila apoi zise: „Ea are causă de a plânge, căci alături am petrecut pe bărbatul ei, păzitoriu dela graniță, la gröpă. Un mișel nelegiuit l'a omorit, cadavru lui fú aflat în-

inte cu 8 zile în valea de lângă graniță. Inșă ochiul lui Dumnezeu l'a vedut, da, da, l'a vedut“.

Acestea zicând, bătrânul dând din umere eși din biserică și apoi îl urmări ceialalți. Vai! domnilor, puteți judeca, cum me simțiam!

Ba nu! acesta nu o puteți! mi se părea ca și când stălpii bisericei, îngrozii de fapta mea, se scuturau ér tonurile organelor păreau ca vaietul victimei mele. Amușit de acesta visiune eși din casa Domnului. „Domnul se ve dea pace“, zise preotul de pe altar, în pieptul meu însă era revoltă și furtună. Astfelu fără nici un plan și cugetare rătăceam, când deodată me trezii pe o prăpastie stâncosă. Aici cugetai, că ore nu ar fi mai bine prin o săritură se pun capăt vieții mele. Intr'aceea îmi veni în minte cuvintele preotului de pe amvon, carea zicea: „Aibi curagiu și energiă, pocăescete și Dumneșeu te va ajuta!“ și mie mi se părea ca și când me chema Dumneșeu prin dînsul (preotul) la pocăință. Si cum stam singur și cugetam me hotării ca să-mi espiez greșala.

(Va urma.)

propriu ori cuvinte românești necunoscute în alte părți, d-nii referenți sunt rugați să întrebunze în rapoartele domniei lor ortografia Academiei române, aume: *ă, â, ă, ê, ê, î, ó, ă, ș, Ț*. Așa de exemplu d-nii vor scrie Șerbeni nu Sierbeni, Țebea nu Tiebea, etc.

5. Dnii referenți vor aminti totdeauna în răsunsurile lor, numele, conumele, etatea și locuința persoanelor, de la cari au cules vre-o informațiune sau tradițiune.

6. Deoarece în chestionariul de față nu pôte fi cuprinsă mulțimea imensă de chestiuni cari se refer la istoria veche a poporului român, de aceea d-nii referenți au deplină libertate să raporteze și despre lucruri, despre cari nu se face nici o amintire în chestionariul de față, în cas dacă d-nii cred, că chestiunile aceste pot să prezinte un interes ôre care pentru istoria noastră națională.

7. În ce privește modul practic cum au să fie consultați ômenii bătrâni asupra a estor întrebări, noi însemnăm aici următoarele:

a) Dnii referenți vor chema la d-nșii acasă, ori în localul scôlei, sau la primărie, doi ômeni mai bătrâni din sat, despre care se știe de comun acolo, că d-nșii au mai multe cunoștințe despre lucrurile vechi, de cari vorbiam bătrânii de mai înainte.

b) Cu deosebire rugăm pe domnii referenți să consulte asupra acestor întrebări numai pe ômenii, cari nu știu scrie nici ceti, și cari n'au umblat nici odată la scôlă. Acesta din cauză, ca nu cumva sub formă de tradițiuni populare să ni se comunice lucruri și narațiuni, auzite în scôlă, ori cetite în vre-o carte ôracare.

c) Dnii referenți vor face apoi cunoscut acestor ômeni interesul cel mare, ce'l avem cu toții, de a cunoșce timpurile cele depărtate ale n-ului nostru.

d) I vor face mai departe atenți, că tôte întrebările, ce li se vor pune, d-nșii se spună numai despre lucrurile, ce le au auzit povestindu-se de părinții lor, ori de alți ômeni mai bătrâni din sat, dar nici decum să nu povestescă lucruri, pe cari d-nșii le-au auzit spunându-le ômenii umblați prin scoli sau cari le-au cetit în cărți.

e) Apoi vor explica pe rând bătrânilor întrebările după cum urmază în chestionariul de față.

f) Pe când ômenii aceștia vor povesti acum diferite întâmplări și tradițiuni, referenții vor lua chiar în momentul acela note în scris despre tôte narațiunile lor, fiind-că altcum ușor se pôte întâmpla, ca în cursul altor întrebări, să se uite o parte din lucrurile povestite, și interogatoriul nu mai presintă autenticitate, ce trebuie să o aibă, ca să fie: o adunare fidelă a narațiunilor bătrânesci.

g) În cas când se ar întâmpla că bătrânii chemați spre consultare să comunice referenților vre-o tradițiune populară de o importanță ôre care mai deosebită pentru istoria, în cazul acesta d-nii referenți sunt rugați să adreseze acestor ômeni încă odată întrebarea: dacă lucrurile aceste, așa după cum le spun d-nșii, le-au auzit povestindu-se de părinții lor, ori de alți ômeni bătrâni fără carte, s'au pôte le-au auzit dela ômeni, cari le-au cetit în cărți?

h) Cu deosebire rugăm pe dnii referenți să nu cerce, sub nici o formă, ca să influențeze asupra povestirii ômenilor, pe cari i consultă, și în modul acesta să le impună păreri sale individuale, — chiar și în cazul când d-nșii vor fi pe deplin convinși, că faptul așa, după cum se povestesc în popor este fals. — De exemplu: dacă vre-un bătrân ôre-care ar spune, că Traian ori Traian a fost un domn din Țera românească, care și avea scaunul domniei la Severin, referenții nici să nu combată nici să schimbe ceva din tradițiunea această, ori din alte tradițiuni asemenea, ci să le comunice așa, după cum i s'au povestit de bătrâni.

8. Deoarece interesul cel mare este, ca se avem răspunsuri cât se pôte de multe din tôte părțile locuite de români, de aceea rugăm pe toți d-nii referenți, cari vor primi chestionariul de față, să binevoiescă a-l comunica și cu amicii lor, și pe cari i rugăm de asemenea să ne adreseze răspunsurile sale în această privință.

9. Cei dinău 20 de referenți, cari vor răspunde mai bine la întrebările cuprinse în chestionariul de față, vor primi în semn de recunoștință din partea noastră câte un exemplariu din scrierea noastră „Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria“, un volum în 8° de 523 pagini.

10. În fine, rugăm pe d-nii referenți să binevoiescă a ne trimite cât mai îngrabă răspunsurile sale la chestionariul de față, fără să mai aștepte și partea II a chestionariului, care se va distribui mai târziu și va forma obiectul unor nouă cercetări.

11. Răspunsurile se vor adresa de-a dreptul la autorul Chestionariului, în Bucuresci, strada Smârdan Nr 8.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului.

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Pe o mapă veche a împărăției romane*) se vede, că din Roma plecau, ca rațele, 12 drumuri în 12 părți ale împărăției. Unul din ele venea în Dacia și intra în Ardélul de ași pe la pasul Pôrta de Fer, fiind de-a dreptul la Ulpia Traiană. De aici mergea pe Streiu în jos, trecea Mureșul pe la Uroi și se îndrepta pe valea lui în sus. Din el apoi se împărțeau alte ramuri, în Munții-Apuseni, spre Turda și Cluș, în valea Someșului, spre Secuime ș. a. De-a lungul acestor drumuri se aflau zidite cetăți (castre) și cetățuie (forturi) și orașe. Un scriitor vechiu**) ne înșiră 44 de orașe în Dacia, dintre cari multe se aflau în Ardél.

Aceste drumuri, aceste cetăți și orașe astăzi nu mai sunt; le-a ruinat vitregitatea v-urilor trecute și numai rămășițe de ziduri vechi și părăsite, remase de atunci, ne mai aduc aminte despre ființa lor.

Dar a mai ramas ceva aici la noi de pe acele vremuri, ce nu s'a ruinat, n'a perit; a ramas ceva, pe care nimic n'a fost în stare să-l nimicescă. Au ramas urmașii Romanilor așezați de Traian în Dacia și acestia suntem noi, Românii de astăzi. Noi am păstrat aici de atâtea v-uri limba, portul, multe datine și obiceiuri de ale Romanilor ca nește odore sfinte, și până chiar și numele de: român.

De atunci, de când a așezat marele împărat Traian pe strămoșii nostri în Dacia, au trecut aproape 18 v-uri. În acest lung restimp noi am avut să ne luptăm cu multe greutăți și am avut să înfruntăm mari primejdii cari ne-au năpădit.

Impărăția romană cu vremea s'a slăbit și a cădut, s'a nimicit, iar preste străbunii nostri au năvălit pălcuri, pălcuri, ca nește valuri furioase, limbi streine, popore aprige și s-ebatice, multe și mari la număr și mai puternice decât ei. Străbunii nostri au fost siliți să părăsescă șesurile și câmpiile și să se retragă dinaintea lor în munți, unde se puteau adăposti și ap-era mai cu ușurință. Atunci câmpiile și drumurile minunate, făcute de strămoșii nostri s'au înțelenit, orașele și cetățile lor s'au ruinat și Românii nule-au mai putut zidi.

Ei au petrecut de aci înainte, cât au ținut năvălirile de popore, mai mult între munți sub căpeteniile lor. Numai din când în când eșia poporul român din adăposturile sale muntoase și se așeza în câmpiile părăsite, când mai conteniau năvălirile dușmane.

Prin v-ecul al optălea și cu deosebire în al nouălea Românii începură a resufla mai liber; năvălirile poporelor mai încetară și Românii cu în-

cetul să așezară de nou și statornic în câmpii, la țară.

Astfel ne-au aflat pe noi pe acest pământ strămoșesc la venirea lor aici poporele, cu cari acum locuim împreună: Ungurii și mai târziu Sașii și alte popore.

Așa dară în vremile de restriște văile, strimtorile și luncile munților Carpați au fost locul de adăpost și de scăpare al străbunilor nostri. Aici s'au susținut ei, aici și-au oțelit puterile, mereu treți, mereu la pândă, în luptă și în așteptare de vremi mai bune.

Și acum trebuie să ne dăm samă de un lucru. Ori și cine se pôte întreba, cum de poporul român n'a fost înghițit de alte popore, cari au năvălit în țara lui, mai mari și mai tari ca el? Cum de el a străbătut cu tărie v-urile și acum încă să află în deplină putere, vigoros și plin de viață, pe când multe alte popore s'au potopit, au perit cu totul?

Adăposturile din munți i-au tins ajutor puternic, ca să se pôte ap-era de cotropirile dușmane, dar ceea ce l'a susținut prin v-uri, ceea ce l'a ocrotit de peire, este puterea de viață, este trăinicia, de care e el părtaș. Și trăinicia această o alcătuiesc modul lui de traiu și însușirile bune și nobile cu cari l'a înzestrat bunul Dumnezeu. Scăderi are și poporul român, dar norocul nostru a fost și este, că însușirile bune ale noastre cov-șesc scăderile și astfel ele au împedecat peirea n-ului nostru, de care n'au fost ferite alte popore.

Poporul român în tôte țerile, pe unde locuiesce, are traiu simplu și se îndestulesce cu puțin. El trăiesce mai cu samă din lucrul câmpului și creșterea vitelor; aceste două ocupațiuni îi sunt mai dragi. Dragostea pentru ele e născută în firea lui, a adus-o cu sine în Dacia, căci vechii Romani cu aceste se cuprindeau mai cu plăcere și Dacii tot asemenea. Românului i-e drag codrul cu frunța verde, i-e drag câmpul cu flori și cu spice aurii. Inima i se umple de bucurie la sosirea primăverii, când vine vremea să iese afară la câmp cu plugul și cu sapa, mai apoi cu c-șa și secerea a mână, ca să lucre în sud-orea feței țarinele și să mai dea uitărei nevoile și necazurile de prin sate și orașe. Ii sunt dragi vitele sale, cari îi dau hrană și-l ajută la lucrul câmpului.

Alte ocupațiuni nu'i prea plac; cu deosebire n'are aplicare pentru meserii și negustorie, ceea ce nu e tocmai bine, pentru-că meseriile și negustoria aduc bună stare și mult bine poporelor, cari se îndestinesc cu ele.

Românul este de firea sa statornic, greu de înduplecat la schimbări și răbduriu. Statornicia și răbduria sunt două virtuți de căpetenie ale lui, după cari i se îndreptă în multe privințe faptele și lucrările sale în viața de tôte zilele. În urma acestor însușiri, el sc-ote la cap-ăt isprăvesce ori ce lucru, fie cât de greu, dacă s'a apucat odată de el; trece peste ori ce greutăți și trebuie să fie mari de tot pedecile, cari să l facă a și perde răbdarea.

În urma stătorniciei sale, Românul ține mult și cu tărie la tot ce este avutul său național: la limba sa, la port, la datine și obiceiuri și la sânta sa lege (religiune). El este păstrător de tôte cele, ce a moștenit dela bătrâni, dela moși strămoși și cinstesc bătrânețele.

„Statornicie și firmități, acestor două virtuți este de-a să mulțami — țice un scriitoriu n-ț, — că poporul român ține atât de tare la datinele și obiceiurile sale strămoșeci; acestora este a să atribui, că se întâmplă rar de tot, ca un român să se lapede de n-ului său.“

Aceste au fost și sunt pav-za, cari l'au scutit pe român de-a să contopi cu alte popore, de-a să amesteca cu streinii.

Țiind mult la lucrurile moștenite dela bătrâni, Românul nu este iubitor de schimbări, de lucruri noue.

El nu se încrede ușor în nimenea; numai dacă se încredinț-za pe deplin, că-i vrea cine-va binele, numai atunci arată față de acela încredere, dar atunci se încrede orbesce. Cu deosebire nu are încredere în streini de altă limbă și lege; nu se încrede și nu i place amestecul cu ei, pentru aceea scim, că sunt forte rare întâmplările, ca un român să se încuscr-ze cu ômeni de altă limbă, nici nu le destăinuiesce secretele inimei sale, așa că streinilor le pare, că el nu e sincer, nu e cu inima deschisă.

El e răbduriu la lucru, e lucrătoriu, dar nu este destul de harnic (diligent); cel puțin în privința harniciei e întrecut de alte popore, cu cari locuiesce împreună, bună-ora de Sași și de Șvabii din Bănăt.

Românul e așezat la fire, cump-țat și cu socot-ă; cump-țat la vorbe, cump-țat la fapte, tôte lucrurile le face cu chibzuială și rar își perde cump-țul, nici în primejdie, nici la veselie. Bunul cump-ț il călăuzesc adese spre bine și-l feresce de multe rele.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sau dus în țară,“ novelă de Ilarie Chendi, reproducere din „Telegraful Român“. Sibiu 1893. Tipariul tipografiei archidieceșane. Prețul 15 cr. Venitul curat este destinat pentru fondul societății de lectură „Andrei Șaguna“ din Sibiu. Se pôte procura de la librăria archidieceșană din Sibiu.

Diverse.

Banca englesă Colaboratorul unei foi franceze merg-nd la Londra, a avut norocirea rară de-a put- cerceta interiorul localităților băncii engleze, unde rar se întâmplă, ca să se permită unui strein să între.

Mai întâiu, — scrie gazetariul — într- omul în bullion-office, unde sunt supuși la controlă banii ce intră și es dela bancă. Acesta se face cu o cump-ă mare, care e acoperită cu sticlă, și cu care se pôte m-șura până la 2000 kgr. Cump-ăna e pusă în mișcare prin apă și este așa de simțitoare, încât arată și o diferență de 28 miligr. Dacă în un tăier al ei se pune un timbru, ar-ăt-oriul deja se mișcă. Dacă o monetă sau o rudă de aur este numai cu ceva mai grea sau mai ușoră, imediat sună un clopoșel electric, care face atenți pe oficiali. De aici intrăm în o sală luminată electric, în care zac cu miile bucățile de aur. Ele sunt așezate în rând pe polițe. În altă odaie se supun la cercetare galbinii intrați la bancă, ca să se constate, că au greutatea minimală recerută. Acesta se face -rași cu ajutoriul unei cumpene, care așa e întocmită, încât dacă galbinul are greutatea minimală recerută, cade la o parte în un scriiniu în dr-pta -r dacă nu coresponde, în st-nga. Pe cei din st-nga o mașină numai decât îi sfarmă în bucăți. Cump-ăna această m-șură la minută 26 de bucăți de galbini. La banca englesă e regula, că numai bancnote nou- pune în circulație, -r cele vechi, ce intră, nu se nimicesc, ci se păstr-za. Spre scopul acesta sunt -rași localități anume. Când a fost gazetariul acolo, erau în dulapuri așezate 77,745,000 bucăți de bancnote, în val-ore de 17 miliarde fl. În localul casei centrale, din care se scot banii pentru casele de -și, sunt așezate scriiniuri de fer în care stă aurul și bancnotele, puse în pungi. Aici se află aproci-simativ 800 milioane fl. Pentru paza băncii sunt 34 ômeni înarmați cu revolvere și alte arme; afară de aceștia sunt postați o c-ță întregă de detectivi, cari iau la ochi pe tot omul care intră.

Bursa de Viena și Pesta.

Di 18 Maiu n. 1893.

	Viena	B.-Pesta.
Galbeni împ-ătesci	5.80	5.80
N-oleon-d'ori	9.80	9.76
Mărci 100 imp germane	60.35	60.35
Londra 10 Livers sterlingi	128.25	123.90

*) Tablele lui Peutinger.

**) Ptolemaeu.

Nr. 200/893.

[67] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei gr. or. de clasa III Boholt în protopresbiteratul Geógiului I, se escrie, pe baza înaltei incuviințări consistoriale din 29 Decembre 1892 Nr. 8450 B. concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau suma de 416 fl. 50 cr. anuală.

Concurenții au a-și aterne cere-rile lor instruate conform normelor din vigóre în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral, de unde la dorință, pot primi informațiuni mai detaiate despre starea acestei parohii.

Hondol, 28 Aprile, 1893.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr or. al Geógiului I.

Vasile Pipoș, protopresbiter.

Nr. 156/1893

[68] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a treia Porumbacul-superior-apusén, protopresbiteratul Avrigului, se escrie din nou

concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Tel. Rom.“ Emolumentele împreunate cu acest post sunt tot cele publicate în concursul din „Telegraful Român.“ Nr. 2-3 și 4, din anul 1893, adecã computeate în bani suma de 403 fl. 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au sã-și substernã cererile concursuali instruite conform dispozițiunei Statutului Organic și a regulamentului pentru parochii din anul 1878, la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, Felek) până la termenul susindicat.

Avrig, 30 Aprile, 1893.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv — oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cãndea, protopresbiter.

ad Nr. 282/1893

[66] 2-3

Concurs repetit.

Deóre-ce în urma concursului publicat pentru întregirea vacantei parohii de clasa a III-a Bica-romãna, nu s'a însinuat nici un concurent, pe baza veneratei resoluțiunei consistoriale ddo 18 Martiu 1892 Nr. 332/B., prin acẽsta se escrie concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit sigur anual de 430 fl.

Doritorii de a ocupa acest post își pot lua informațiuni despre starea parohiei și venitele preoțesci dela subscrisul, la care sunt de a se as-terne și suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigóre, până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al Clușului în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluș, 24 Aprile 1893.

Tuliu Roșescu, protopresbiter.

Nr. 1503/1892.

[64] 2-3

Edict.

Nicolau Herda din Șimon, soțul legitim al Mariei Pandrea tot din Șimon, prin acẽsta se citẽzã, ca în termen de trei luni de zile dela prima publicare sã se prezenteze la acest oficiu în causã divorțialã, cãci la din contrã în sensul legii se va pertracta și decide procesul și în absența lui

Zernesci, 28 Decembre, 1892.

Oficiul ppresb. al Branului.

Traian Mețian, protopresbiter.

Nr. 1504/1892.

[64] 2-3

Edict.

Elena Popela, soția legitimã a lui Nicolau Codleanu din Zernesci, prin acẽsta se citẽzã a se presenta la subscrisul oficiu în termen de 6 luni dela prima publicare, la din contrã în sensul legii se va pertracta și decide procesul divorțial intentat de soțul ei și în absența.

Oficiul ppresb. al Branului. Zernesci, 28 Decembre, 1892.

Traian Mețian, protopresb.

Sz. 2389/893.

[61] 3-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék közhírvé teszi, hogy az Oláh ivánfalvi általános határtagositása iránt, a megengedhetőség kérdésében a tárgyalást 1893 évi Iunius hó 12 napjának d. e. 8 órájára az Oláh ivánfalvi község házához tűzte ki, a fentírt határnapra minden érdekeltet azzal idéz meg hogy a megnem jelent felek a tagositást kérõ felekhez csatlakozóknak fognak tekintetni. Értesíti az érdekelte feleket, hogy a tagositást kérõ 1068/893 polg. sz. kérvénynek, az iratokhoz csatolt példányát, a hivatalos órák alatt bármely érdekelte félnek megtekinteni jógában áll.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1893 évi Április hó 25-én tartott üléséből.

Vén András, elnök.

Tatár, jegyzõ

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale cãii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.

Table with multiple sections: Budapesta Predeal, Budapesta - Arad - Teiuș, Budapesta, gara de vest - Orșova - Verciorova, Cucerdea - Oșorheiu - Reg. sãs., Simeria (Piski) - Hunedõra, Brașov - Zerneșci, Brașov - Chezdi-Oșorheiu, Murêș-Ludoș - Bistrița. Each section contains train schedules with columns for train type, departure times, and stations.

Nota: Orele insemnate în stãnga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele insemnate în drẽpta de jos în sus. Numerele cele grase însemnã orele de nôpte.